

Література

1. Бахуринська М. М. Правові засади концесії земельної ділянки за законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / М. М. Бахуринська. – К., 2008. – 19 с.

2. Міжнародні стандарти та рекомендована практика. Додаток 14 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію. Аеродроми. – [4-е вид.]. – Монреаль: ІКАО, 2004. – Розд. паг. Т 1: Проектування та експлуатація аеродромів. – 2004.

УДК 341.824:338.47 (043.2)

Єряшов Є. К., старший викладач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЦИВІЛЬНОЮ АВІАЦІЄЮ УКРАЇНИ

Розуміння реформування системи державного управління взагалі знайшло своє відображення в Указі Президента України «Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні» від 22.07.1998 р. № 810/98 [1], пунктом 1 якого в основу здійснення реформування системи державного управління покладено основні положення Концепції адміністративної реформи в Україні, розробленої Державною комісією з проведення в Україні адміністративної реформи.

Концепцією адміністративної реформи в Україні (абз. 7, Розділ VII) визначено, що система державного управління – складне поняття, зміст якого охоплює такі складові:

- а) суб'єкти управління, тобто органи виконавчої влади;
- б) об'єкти управління, тобто сфери та галузі суспільного життя, що перебувають під організовувальним впливом держави;
- в) управлінська діяльність (процес), тобто певного роду суспільні відносини, через які реалізуються численні прямі й зворотні зв'язки між суб'єктами та об'єктами управління.

Серед найбільших складових економічної системи України як об'єкта адміністративно-правового регулювання вчені-адміністративісти виокремлюють транспорт, в тому числі й авіаційний.

Невід'ємним елементом системи суб'єктів управління транспортом слід назвати орган виконавчої влади в галузі цивільної авіації.

Упродовж років існування незалежної України нормативно-правовими актами різної юридичної сили встановлювався різний рівень компетенції органів державного управління цивільною авіацією України. За цей період змінювалась не тільки назва державного органу, а й правовий статус – від департаменту, адміністрації в структурі транспортного міністерства до

центрального органу виконавчої влади і навпаки.

З наведеного можна констатувати, що нормативно-правові акти, якими дев'ять разів встановлювався правовий статус органу державного управління в галузі цивільної авіації в Україні, не забезпечували стабільності управління останньою. Зміни, що вносились в організацію управління цивільною авіацією, мали ознаки стихійності, відсутності науково обґрунтованих орієнтирів для прийняття відповідних рішень, від чого потерпала управлінська діяльність у цій галузі; змінювалась компетенція такого органу, тобто «певний обсяг державної діяльності, покладений на конкретний орган, або коло питань, передбачених законодавством, іншими нормативно-правовими актами, які він має право вирішувати в процесі практичної діяльності» [2, с. 59].

Правовий статус органу державного регулювання діяльності цивільної авіації України визначається Указом Президента України «Про затвердження Положення про Державну авіаційну службу України» від 06.04.2011 р. № 398/2011. Відповідно до п. 9 зазначеного Положення Державіаслужбу України очолює Голова, якого призначає на посаду за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним на підставі пропозицій Віце-прем'єр-міністра України – Міністра інфраструктури України, та звільняє з посади Президент України. Водночас Законом України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17.03.2011 р. [3] положення про міністерства та інші центральні органи виконавчої влади затверджує Кабінет Міністрів України (ч. 3 ст. 3); міністерства та інші центральні органи виконавчої влади утворюються, реорганізуються та ліквідовуються Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України (ч. 1 ст. 5). До того ж п. 91) ст. 116 Конституції України (в редакції 2014 р.) Кабінет Міністрів України утворює, реорганізовує та ліквідовує відповідно до закону міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, діючи в межах коштів, передбачених на утримання органів виконавчої влади. І відповідно до зазначеного пункту Конституції України видано постанову КМУ «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 10.09.2014 р. № 442, але відповідне положення про орган державного регулювання діяльності цивільної авіації відсутнє.

Таким чином, очевидна невідповідність норм зазначених нормативних актів з питань організації виконавчої влади.

Варто погодитися з думкою, що вітчизняній практиці відомі неодноразові реформи, які розпочиналися, але так і не доводилися до завершення. Однією з причин цього була відсутність політичної волі та організаційного механізму забезпечення реформ [4, с. 47].

Як висновок слід наголосити на тому, що Концепція адміністративної реформи, засобом упровадження якої є правове забезпечення (ч. 2, Розділ V), з позицій сьогодення не відповідає правовим реаліям в частині

реформування державного управління держави взагалі й у галузі цивільної авіації зокрема.

Література

1. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22 липня 1998 р. № 810/98 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 21. – Ст. 2788.

2. Адміністративне право України: підручник / Ю. П. Битяк, В. В. Богуцький, В. М. Гаращук та ін.; за ред. Ю. П. Битяка. – Х.: Право, 2001. – 528 с.

3. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 38 – Ст. 385.

4. Адміністративне право: підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гаращук, В. В. Богуцький та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. – Х.: Право, 2010. – 624 с.

УДК 341 (043.2)

Жмур Н. В., к.ю.н.,
Лісова В. Ю., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМА МІЖНАРОДНОЇ ПРАВОСУБ'ЄКТНОСТІ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Суб'єкт міжнародного права – це учасник міжнародних відносин, який має міжнародні права та несе міжнародні обов'язки або є носієм міжнародної правосуб'єктності [1, с. 358].

Міжнародна правосуб'єктність є основною ознакою суб'єкта міжнародного публічного права, що виявляється, як правило, у наявності прав і обов'язків, установлених звичаєвими і договірними нормами міжнародного права.

Класифікація суб'єктів міжнародного права можлива за багатьма критеріями. А саме: за учасниками міжнародних відносин: індивіди, громадські організації, адміністративно-територіальні одиниці, автономії, суб'єкти федерацій, держави, державоподібні утворення, народи (нації), міжнародні організації та ін.; за масштабом діяльності: універсальні, регіональні та партикулярні; за порядком утворення: первинні та похідні; за міжнародно-правовим статусом: загальносистемні, галузеві та спеціальні; за галузевою приналежністю: суб'єкти права міжнародних договорів, права міжнародних організацій, права міжнародної безпеки, міжнародного гуманітарного права, міжнародного екологічного права та ін. [1, с. 364].